

Олимпиада по математическа лингвистика – 2014 г.

Национален кръг – Плевен, 5–6 април

Индивидуално състезание

Задача 1 (45 т.) Дадено е детско стихотворение от уйгурски буквар, написано с употребяваната в Китай уйгурска азбука, която е основана на арабската:

ئەگرى كىمنىڭ قۇيرۇقى؟	ئۇزۇن كىمنىڭ قۇيرۇقى؟
ياپىلاق كىمنىڭ قۇيرۇقى؟	قىسقا كىمنىڭ قۇيرۇقى؟
ھەممىدىن چىرايلىقكەن،	يەلپۈگۈچكە ئوخشايدۇ،
ئېيتىڭ كىمنىڭ قۇيرۇقى؟	ئېيتىڭ كىمنىڭ قۇيرۇقى؟
خوراز ئەگرى قۇيرۇقكەن،	مايمۇن ئۇزۇن قۇيرۇقكەن،
ئۆردەك ياپىلاق قۇيرۇقكەن.	توشقان قىسقا قۇيرۇقكەن.
قاراڭ تونىڭ قۇيرۇقى،	تىيىنچاقنىڭ قۇيرۇقى،
ھەممىدىن چىرايلىقكەن.	يەلپۈگۈچكە ئوخشاركەن.

Ето и малко уйгурско-българско речниче, в което уйгурските думи са написани с кирилица (с правописа, употребяван в Казахстан и Узбекистан от 1947 г.):

hәmmidin	от всички (най-...)	ейтиң	кажете	өрдәк	патица
әгри	извит, крив	йәлпүгүч	ветрило	тоз	паун
-кә	на ... (непр. доп.)	-кән	бил	тошқан	заек
-ниң	на ... (притежател)	қарайду	гледа	узун	дълъг
охшаң	приличайте	қараркән	гледал	хораз	петел
тийинчағи	катеричката му	қисқа	къс	чирайлиқ	красив
тийинчақ	катеричка	қуйруқ	опашка	япилақ	plosък

(а) Препишете стихотворението с кирилица и го преведете на български.

(б) Напишете с арабица:

- думата **юлтуз** звезда;
- словосъчетанието **hөкүмәтнің адреси** адресът на правителството.

☞ Уйгурският е тюркски език, на който говорят 8½ млн. души в Китай и няколкостотин хиляди в Средна Азия. В кирилицата буквите ә, ө, ү означават гласни, а ғ, һ, қ, ң — съгласни звукове.